

Leo Trotskij: Det går inte att undvika krig mellan Sovjetunionen och Japan

(12 augusti 1938)

Ur **Socialist Appeal**, [Vol. II nr 35](#), 27 augusti 1938, s 3.

Översättning från engelska, Göran Källqvist

Känslan av tillfredsställelse över vapenvilan mellan Sovjetunionen och Japan ska inte inge någon optimism om den närmaste framtiden. Japan kan inte tränga in längre i Kina och samtidigt stå ut med Sovjetunionen i Vladivostok. Inga diplomatiska konstverk kan avlägsna denna motsättning. Tokyo skulle föredra att skjuta upp uppgörelsen med Sovjetunionen tills de har säkrat sin ställning i Kina. Men å andra sidan gör inrikespolitiska händelser i Sovjetunionen att Japan frestas att smida medan järnet är varmt, det vill säga inleda en kraftmätning direkt. Därav följer Japans tvetydiga politik: provokationer, gränskränkningar, plundringar och liknande – diplomatiska förhandlingar för att ha möjlighet att tillfälligt slå till reträtt om Sovjetunionen visar sig starkare än Japan önskar.

I Moskva har man sedan länge förstått att ett krig i Fjärran Östern är oundvikligt. Allmänt sett har Moskva alltid varit intresserad av att fördröja kriget, lika mycket på grund av att den snabba industrialiseringen stärkte Sovjets militära styrka som på grund av att de inre motsättningarna i Japan, med sin fortfarande halvfeodala regim, förbereder en stor social och politisk katastrof.

Fruktar krig, inte Japan

Men de militära svårigheter som Japan stötte på i Kina, och som de japanska militaristerna med sin extrema kortsynthet inte förutsåg, gav upphov till en ny situation. Sovjetunionens vitala intressen kräver att de gör allt som står i deras makt för att hjälpa Kina, och medvetet accepterar den risk som det innebär. Det förstår Kreml, eftersom en definitiv ståndpunkt om Fjärran Östern-frågan har formats under sovjetregimens alla tjugo år. Men oligarkin i Kreml fruktar krig. Det betyder inte att de fruktar Japan. Ingen i Moskva betvivlar att Mikado inte kommer att klara av ett stort krig. Men Moskva räknar själv lika klart med att ett krig oundvikligen skulle leda till den stalinistiska diktaturens sammanbrott.

Stalin är beredd att göra vilka utrikespolitiska eftergifter som helst för att desto mer skoningslöst behålla makten i landet. Men dessa eftergifter och den sovjetiska diplomatins misslyckanden under de senaste två åren underblåser missnöjet i landet, och tvingar Stalin att demonstrativt ge prov på styrka vars syfte är att dölja hans beredvillighet att göra nya eftergifter. Det förklarar de senaste blodiga konflikterna vid gränsen till Manchuriet och Korea, liksom det faktum att dessa konflikter hittills har slutat med vapenvila och inte ett nytt krig.

Tokyo har nyckeln

Nyckeln till denna situation ligger i Tokyos händer. Den japanska regeringen styrs av generaler. De japanska generalerna behärskas av löjtnanter. I den aktuella situationen är det detta som utgör den omedelbara faran. Löjtnanterna inser varken Japans eller Sovjetunionen ställning. Trots lärdomen i Kina – och delvis på grund av lärdomen i Kina – letar de efter enkla segrar på Sovjetunionens bekostnad. Allmänt sett har de fel. Om de utlöser ett krig så kommer det inte att leda till att Stalin omedelbart faller. Tvärtom kommer det att stärka hans ställning i ett år eller två, och denna period är mer än tillräcklig för att avslöja hur fullständigt bankrutt Japans sociala och politiska regim är. Ett stort krig kommer att leda till en revolutionär katastrof för Japan, likt den katastrof som drabbade det tsaristiska Ryssland under det senaste stora kriget. Den stalinistiska diktaturens sammanbrott kommer att ske först under den andra omgången. Därför vore det inte så klokt av Japans härskare att tvinga Stalin att göra det han inte vill, det vill säga försvara Sovjetunionen med vapen i hand.

Coyoacán, 12 augusti 1938.